

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 472/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., B., vedené pod sp. zn. Rvp 7226/2010 a sp. zn. Rvp 7227/2010, zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uzneseniami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17 CoE/17/2010 z 27. júla 2010 a sp. zn. 17 CoE/58/2010 z 27. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 7226/2010 a sp. zn. Rvp 7227/2010 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7226/2010.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 8. novembra 2010 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoE/17/2010 z 27. júla 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7226/2010) a sp. zn. 17 CoE/58/2010 z 27. júla 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7227/2010) (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Z obsahu sťažností v obidvoch veciach vyplýva, že sťažovateľka sa návrhmi na vykonanie exekúcie podanými u súdnych exekútorov na základe exekučných titulov (rozhodcovských rozsudkov) domáhala vykonania exekúcie proti povinnému (vymoženie rôznych peňažných súm s prísl.). Následne o žiadostiach súdnych exekútorov o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) uzneseniami sp. zn. 5 Er/264/2009 z 5. januára 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7226/2010) a sp. zn. 5 Er/465/2009 z 10. marca 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7227/2010) rozhodol tak, že zastavil exekučné konanie v časti istiny predstavujúcej zmluvné pokuty, v časti 6 % úroku z istiny a v časti zmenkovej odmeny. Po podaní odvolania krajský súd napadnutými uzneseniami potvrdil prvostupňové uznesenia okresného súdu.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupmi okresného súdu, ktorý im predchádzal, boli porušené jej v petite označené základné práva, čo dokumentovala vlastnou právnou analýzou predmetných vecí, v ktorej okrem iného poukázala na judikatúru ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho súdneho dvora.

Zároveň sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie základných práv „na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy...“ a „na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

II. A

K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 7226/2010 a sp. zn. Rvp 7227/2010 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II. B

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy

Sťažovateľka namietala porušenie v petite označených základných práv postupom krajského súdu a jeho uzneseniami sp. zn. 17 CoE/58/2010 z 20. júla 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7226/2010) a sp. zn. 17 CoE/17/2010 z 27. júla 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7227/2010).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má každý právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní... rovní.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už

spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s postupom krajského súdu, ktorý na odvolania sťažovateľky proti uzneseniam okresného súdu sp. zn. 5 Er/264/2009 z 5. januára 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7226/2010) a sp. zn. 5 Er/465/2009 z 10. marca 2010 rozhodol tak, že napadnutými uzneseniami zastavil exekučné konanie v časti istiny predstavujúcej zmluvné pokuty, v časti 6 % úroku z istiny a v časti zmenkovej odmeny.

V nadväznosti na to sťažovateľka nesúhlasila s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom krajského súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v jej exekučnej veci.

V danej veci ústavný súd nedospel k záveru, žeby napadnuté uznesenia krajského súdu boli svojvoľné a zasahovali do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu

ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd poznamenáva, že o predchádzajúcich sťažnostiach sťažovateľky analogického skutkového a právneho obsahu ako posudzovaná sťažnosť už rozhodoval svojimi skoršími uzneseniami (napr. I. ÚS 284/2010, III. ÚS 366/2010 a IV. ÚS 369/2010), a preto pri posudzovaní tejto sťažnosti vychádzal aj z odôvodnenia svojich skorších uznesení, na ktoré zároveň v podrobnostiach odkazuje.

V reakcii na námietky sťažovateľky ústavný súd neposudzoval, či a do akej miery je napadnutý výklad danej problematiky krajským súdom optimálny, ale iba zisťoval, či nie je interpretáciou natoľko extrémnou, a teda svojvoľnou, že by vybočovala z postulátov spravodlivého konania vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd pritom nedospel k záveru, že by uznesenie krajského súdu sp. zn. 17 CoE/17/2010 z 27. júla 2010 v spojení s rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 5 Er/264/2009 z 5. januára 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7226/2010) a sp. zn. 17 CoE/58/2010 z 27. júla 2010 v spojení s rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 5 Er/465/2009 z 10. marca 2010 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 7227/2010) boli svojvoľné a zasahovali do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona, a to predovšetkým príslušné ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a na túto právnu úpravu nadväzujúcich právnych noriem, ako zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. v znení neskorších predpisov, ale i smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a ďalšej súvisiacej legislatívy, ako aj obsahu relevantných dôkazov sú napadnuté uznesenia krajského súdu z 20. júla 2010 a 27. júla 2010 aj náležite odôvodnené. Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutí okresného súdu za legitímny s ústavne korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúcich možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu ústavný súd ďalej konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu

a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Ústavný súd nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto základných práv po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Preto sú sťažnosti v tomto rozsahu zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ich z toho dôvodu pri predbežnom prerokovaní odmietol.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ústavný súd iba konštatuje, že keďže nezistil zjavnú neopodstatnenosť alebo arbitrárnosť namietaných uznesení krajského súdu v súvislosti s označeným čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo dôjsť k arbitrárnosti týchto rozhodnutí ani v súvislosti s namietaným porušením čl. 47 ods. 3 ústavy. Preto bolo potrebné jej sťažnosti v tejto časti vo vzťahu k namietaným uzneseniam krajského súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tiež ako zjavne neopodstatnené.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2010